

CCR: Limbaj impropriu si fara contur juridic în Legea pensiilor; nu se înțelege cine datoreaza si cine plateste

Curtea Constitutionala a României (CCR) arata în motivarea deciziei prin care a declarat neconstitutionale doua articole din Legea pensiilor ca legiuitorul trebuia sa fie mai riguros atunci când a stabilit cine sunt contribuabilii la sistemul public de pensii si cine plateste contributia de asigurari sociale.

Una dintre prevederile declarate neconstitutionale din Legea pensiilor, propusa de Parlament, este articolul 25, alineatul 1, care se refera la cine trebuie sa plateasca contributia de asigurari sociale: "Contribuabilii la sistemul public de pensii sunt cei care datoreaza si platesc, dupa caz, contributia de asigurari sociale, conform Codului fiscal".

Judecatorii argumenteaza ca "pot fi contribuabili la sistemul public de pensii atât persoanele fizice, cât si cele juridice, având în vedere ca, potrivit art.3 lit.c) din lege, contribuabilul se defineste ca "persoana fizica sau juridica ce plateste contributii de asigurari sociale sistemului public de pensii, conform prezentei legi".

Astfel, spun judecatorii CCR, "notiunile 'plateste' sau 'platesc' se refera la obligatia de plata în sensul ca aceasta contributie poarta asupra patrimoniului acelor persoane, si nu în sens de efectuare a platii, ca operatiune tehnica".

CCR aminteste articolul 146, alineatul 1 din Codul Fiscal, care arata ca "persoanele fizice si juridice care au calitatea de angajatori sau sunt asimilate acestora au obligatia de a calcula si de a retine la sursa contributia de asigurari sociale datorata de catre persoanele fizice care obtin venituri din salarii sau asimilate salariilor" si mentioneaza ca "a datora si a plati, pe de o parte, iar a calcula si a retine la sursa, pe de alta parte, sunt notiuni diferite, care indica faptul ca aceasta contributie este datorata de asigurat ["se datoreaza"] si poarta asupra venitului realizat de acesta ["se plateste"], însa determinarea cuantumului contributiei, retinerea ei la sursa, care implica obligatia de a efectua plata în contul bugetului asigurarilor sociale de stat, revin angajatorului".

Curtea mai spune ca, "totusi, desi intentia legiuitorului poate fi înțeleasa, limbajul folosit în legea supusa controlului de constitutionalitate este unul impropriu, în sensul ca notiunea de "plateste" este folosita atât în privinta subiectului de drept din venitul caruia se preleveaza contributia, cât si în privinta subiectului de drept care retine si vireaza contributia".

"Prin urmare, având în vedere domeniul atât de sensibil, cel al pensiilor publice, legiuitorul trebuie sa dea dovada de o rigoare mai mare si sa foloseasca termeni cu un contur juridic bine stabilit; acesta trebuie sa faca distinctia între subiectul de drept titular al obligatiei de plata a contributiei si subiectul de drept care efectueaza plata propriu-zisa. De aceea, termenii nu trebuie folositi amalgamat, ci distinct, pentru ca fiecareia i se ataseaza un anumit continut juridic. Prin urmare, fiecare operatiune juridica trebuie determinata prin termeni si notiuni distincte, pentru a nu exista o suprapunere între sferile lor de cuprindere", atrag atentia judecatorii constitutionali.

CCR subliniaza ca "legiuitorul trebuie sa se raporteze la reglementarile ce reprezinta un reper de claritate, precizie si previzibilitate, iar erorile de apreciere în redactarea actelor normative nu trebuie sa se perpetueze în sensul de a deveni ele însele un precedent în activitatea de legiferare".

Instanta constitutionala mai atrage atentia ca "numarul destinatariilor legii este foarte mare, privind pe fiecare angajat si angajatorul acestuia, iar calitatea destinatariilor legii variaza, astfel încât si gradul lor de înțelegere a prevederilor acesteia este diferit".

Astfel, daca pentru un angajator aspectele criticate nu releva nicio dificultate, alti angajatori vor avea dificultati de

interpretare și, în măsura în care nu vor recurge la consultanța de specialitate, ar putea aplica norma în mod greșit. Având în vedere că textul criticat se adresează unui număr foarte mare de persoane fizice și juridice, trebuie să se caracterizeze prin rigoare și acuratețe. Or, norma, astfel cum este redactată, are un caracter interpretabil prin prisma calității destinatarilor săi și are potențial ridicat de a crea o tulburare însemnată a întregului mecanism al încasării contribuțiilor la bugetul de asigurări sociale. Astfel, legiuitorul trebuie să clarifice aceste aspecte confuze din punct de vedere terminologic încă înainte de intrarea în vigoare a legii, pentru a se evita caracterul echivoc al legii", conchid judecătorii CCR în cazul articolului 25, alineatul 1.

A fost declarat neconstituțional în Legea pensiilor și articolul 63, care prevede că "pensia de invaliditate se cuvine persoanelor care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții: a) nu au împlinit vârsta standard de pensionare prevăzută în anexa nr. 5; b) au realizat, la data solicitării pensiei de invaliditate, stagiul minim de cotizare de 15 ani".

Referitor la aceste praguri, CCR citează din Decizia 680/2012, respectiv că "pierderea totală sau cel puțin a jumătate din capacitatea de muncă din cauza bolilor obișnuite și a accidentelor care nu au legătură cu munca este un eveniment aleatoriu ce nu poate fi controlat de persoană în cauză, astfel încât stabilirea unei vârste și a unui stagiul minim de cotizare de la care poate fi acordată pensia de invaliditate nu se justifică".

"Condițiile pe care legiuitorul trebuie să le impună în acest caz trebuie să vizeze strict stagiul de cotizare deja realizat, astfel încât, indiferent de vârsta asiguratului, acesta să poată beneficia de o pensie de invaliditate potrivit contribuției realizate, în acest fel, pensia de invaliditate își păstrează natura juridică a unei prestații de asigurări sociale, nefiind transformată într-una socială", notează CCR în motivare.

Prin aceeași decizie, Curtea a clarificat că "legiuitorul nu poate impune condiții nerezonabile pentru persoanele care și-au pierdut total sau cel puțin jumătate din capacitatea de muncă din cauza bolilor obișnuite și a accidentelor care nu au legătură cu munca în privința acordării pensiei de invaliditate (...)", "or, în cazul de față, condiționând acordarea pensiei de invaliditate de împlinirea unei anumite vârste, dublată de realizarea unui anumit stagiul de cotizare, legiuitorul a încălcat această condiție de rezonabilitate și a afectat în mod direct dreptul la pensie al persoanelor prevăzute la art.68 alin.(1) lit.c) din Legea nr.263/2010".

"Prin urmare, în accepțiunea deciziei anterioare referite a Curții Constituționale, ca principiu, în privința pensiei contributive de invaliditate nu se justifică existența unui stagiul de cotizare sau a unei vârste standard de pensionare în lipsa unui sistem eficient și coerent de compensații sociale de stat, care să garanteze un nivel de trai decent", conchide CCR.

În luna martie, Curtea a declarat că fiind parțial neconstituțională Legea pensiilor, după ce PNL și USR au atacat mai multe dispoziții ale acestui act normativ.